

ДАМУЫНДА АУЫТҚУЫ БАР
БАЛАЛАРДЫ КЕШЕНДІ ЗЕРТТЕУ
ЖҮЙЕСІНДЕГІ МЕДИЦИНАЛЫҚ ЖӘНЕ
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЗЕРТТЕУ



Даму
диагностикасының
негізгі ұстанымдарының
бірі – **кешенді
жақындау**, барлық
қажетті мамандармен
(дефектолог, психолог
және т.б.) бала
дамуының ерекшеліктері
бағасын және жан-
жақты зерттеу
талаптарын білдіреді.

-
- Дамуында ауытқуы бар балаларды кешенді зерттеу
 - Медициналық
 - Педагогикалық

Дамуында ауытқуы бар баланы медициналық зерттеу

Медициналық тексеру әдетте берілген **анамнезді зерттеуден** басталады. Анамнезді дәрігер жинайды және баланың құжаттарымен танысумен ата-анасымен **әңгімелесу** негізінде жасалады.



-
- Әңгімелесу
 - Анамнез

- Баланың жеке

- Отбасылық

Отбасылық анамнез

анамнезде баланың отбасы жағдайы және тұқымқуалаушылығы туралы деректер

ы, оның әрбір мүшесінің жасы мен білім деңгейі, ата-аналарының мінез құлық ережелері сипатталады
психикалық, неврологиялық, хроникалық, соматикалық аурулары олардың физикалық келбетінің
ерекшеліктері белгіленеді

ніп жатқан отбасылық, тұрмыстық жағдайлар ата-анасының жұмыс орнымен сипаты, олардың
дарымен жұмыс уақытының ұзақтығы сипатталады

Баланың жеке анамнезі

анамнезі анасының жүктілігі кезінде, токсикоздың болуы немесе болмауы, соматикалық аурулар, резус-факторды ұзақ уақыт пайдалану және басқа да зияндылықтарды есепке алады.

Тарихы ұрықтық асфикциясының ерекшеліктері, босану кезіндегі жарақаттар, ұрықтың патологиялық жағдайы атталады.

Сүзілу алмағы және емізуді бастау уақыты белгіленеді.

Сезімталдықтың түрлері, вегетативті сфераның жағдайы, серттеу және қозғалыс сферасының жағдайы, сезімталдықтың түрлері, вегетативті сфераның жағдайы

Дәрігер-педиатр баланы туғаннан 1 жасқа дейін тексеруден кейін келесі

диагностикалық көрсеткіштерге көңіл бөледі:

- Бойы, салмағы, перцептивті және локомоторлы функцияларының даму ерекшеліктері
- Ұйқы, тәбет, кеудемен емізу созылмалығының ерекшеліктері
- Эмоционалды және интеллектуалды дамуының динамикасы
- Басым көңіл-күй, әлсіздік және қозушылық
- Баланың отбасында немесе балабақшада тәрбиеленуі

Психикалық жағдайы дәрігер-психиатрмен бағаланады. Баланың клиникалық зерттеулері негізінде диагноз құрастырылады.

- Сыртқы ерекшеліктері мен күн тәртібі белгіленеді
- Анықтылығы, мимиканың түсініктілігі
- Тұрысының, қозғалысының, жүрісінің гиподинамиясы

Даму бұзылыс бар балаларды педагогикалық зерттеу



Педагогикалық зерттеу

баланың белгілі жас кезеңінде білу керек білімін, біліктерін ашатын деректерді алуды қарастырады.

Қоршаған орта туралы артық түсініктерді, оқу жұмысына қажетті сапалардың құрылуын қарастырады.

Педагогиканың зерттеу әдістері

- Сұқбаттасу
- Педагогикалық зерттеу
- Педагогикалық бақылау

Педагогикалық бақылау
бала әрекетінің
мотивациялық аспектілерін,
оның таным белсенділігін,
қызығушылықтарын
зерттеуге мүмкіндік береді.
Баланың әрекетінің
қалыптасуы туралы
түсініктерді алу үшін
мұғалім келесілерге назар
аудару керек.



-
- Тапсырманың нұсқауы мен мақсатын түсіну
 - Тапсырманы қарапайым нұсқау және нұсқау есебі бойынша орындау мүмкіндігі
 - Жұмыс барысында өзін-өзі бақылауды жүзеге асыра білу
 - Белгілі нәтижеге қол жеткізуге әрекетті соңына дейін жеткізу қиындықтарды жеңе білу
 - Зейінін ауыстыру, бір тапсырмадан екіншісіне жылдам ауысу
 - Өзінің әрекетінің нәтижелерін бағалай білу



Психолого-педагогикалық мінездеме – оқушылардың тәртібі мен үлгерімін, олардың қызығушылықтары мен жеке сабақ түрлеріне жақындылығын, физикалық және ақыл – ой дамуын, тәртіптілігін, жеке белгілерін бейнелейтін құжат.

Оқыту қиындықтары туындаған кезде педагогикалық әсер ету жолдары

	Мәтінді оқу мен меңгеру қиындықтары	Жазу кезіндегі қиындықтар	Санау кезіндегі қиындықтар
Ауыр ақыл-ой кемістігі бар балалар	Тіпті 7-8 жаста әріптерді сақтай алмайды, таныс сөздерді түсіндіре алмайды.	7-8 жасқа қарай жаза алмайды.	Сандар қатарының саналы түсінігі, қарапайым есеп операцияларын меңгеру деген жоқ.
Жеңіл ақыл-ой кемістігі бар балалар	7-8 жаста алфавитті арнайы оқыту кезінде меңгере алады.	Дәптерде тор көзді белгілей алмайды, жолды сақтамайды.	3-10 шамасындағы заттарды сәйкесінше санап бере алады.
Психикалық дамуы тежелген балалар	Олар ақырын, буындап оқиды, интонацияны сақтамайды.	Жазу кезінде әріптерді, кейбір кезде буындарды тастап кетеді.	Сан қатарын, онға дейін санауды түсіне алады.
Көру кемістігі бар балалар	Әріптерді, буындарды, сөздерді қабылдауда қиналады, жолды жоғалтады.	Жолды сақтамайды, көлемі қалыптаспайды, ұқсас әріптер бірігіп кетеді.	---
Церебральды сал балалар	Сөздерді қабылдауда қиналады, графикалық ұқсас әріптерді шатастырады.	Дәптер бетінде бағытталу кезінде қианалады, кей кезде оңнан солға қарай жазады.	Оңдық санауда қиналады, графикалық бейнелерін шатастырады.
Ақыл-ойы қалыпты дамыған балалар	Мектепке дейін де мәтінді оқуды меңгереді.	Жеткіліксіз сауатты болуы және сауатсыз жазуы мүмкін.	7 жасқа қарай көбінесе 100 дейін ауызша санай біледі.
Есту кемістігі мен сөйлеу қабілеті дамымаған балалар	Мәтінді оқығанда сөздерді және әріптерді орнымен ауыстыру, оқығанда түсіну байқалады.	Әріптердің орнын ауыстыру мен өткізіп жіберу, әріптер мен буындардың орнын ауыстыру.	Санауда қиналады, себебі, сөйлеу қабілетінің дамымауынан олардың шарттарын түсінбейді.

Қорытындылай кеслек:

Оқыту қиындықтары туындаған кезде мұқият педагогикалық тексеру қажет. Педагог – дефектолог тек қана балланың білім деңгейі туралы қорытынды жасамай, сонымен қатар оқу, жазу және есептерді меңгерудегі қиындықтардың немен шартталғанын анықтау қажет.